

een half dozijn speel- en studiezalen aan elkaar te rijgen dan 400 studentenkamers!

De algemeene indruk van de Apeldoornsche binnenruimte is dus uitstekend. Een enkele opmerking: Waarom boven sommige glazen deuren, die de gangen onderverdeelen, zoo'n zwaar stuk muur opgehangen laten, in plaats van een doorschijnenden waaier, die de perspectief veel minder zou onderbreken?

Langs buiten gezien is de Zuidgevel van dit gebouw ook zeer eigenaardig, zakelijk uitdrukkelijk wat er achter huist (afb. 6). Hooge vensters op volle breedte, met ruim uitzicht naar buiten, op den beganen grond; minder groote voor de klassen op 't verdiep, en daarboven een zeer hooge borstweerd, dragend de ononderbroken „*claire-voie*” van de slaapzaal. Halverwege de helling van het dak wordt dezelfde *claire-voie* herhaald.

Drie groote trappen bedienen het geheel. De meest Oostelijke ligt vlak naast den eere-trap, maar zonder verbinding met dezen.

De studie- en recreatiezalen zijn ingericht volgens de allerlaatste vereischten: zelfs kan het verwarmingssysteem in den zomer worden aangewend om de lucht te verfrissen, zooals in de ultra moderne bioscoopzalen. Elke student heeft in de studiezaal zijn alleenstaanden pupitter en zijn bergkastje, en in de speelzaal zijn boxe. De kleinen, de grooten en de grootsten (Rhetorica) leven in aparte groepen.

Het origineelste deel van dezen vleugel is misschien wel het verdiep der klassen. Deze liggen meer dan 6 M. boven het peil der speelplaats, bijna 40 treden hoog. Er kan dus geen spraak zijn van, na elke lesuur de studenten voor enkele minuten te laten op en af loopen. Ze in de gangen opgesloten houden biedt geen voordeel. Wat dan? Naast den binnengang is, op heel de lengte van het gebouw een 3 M. breede loggia aangebracht, gelegen boven den gang van den beganen grond, waarin de jongelui, zonder tijdverlies en onder een minimum van bewaking een luchtje kunnen scheppen en hun ledematen eenige beweging gunnen (afb. 7). Deze loggia's zijn verlucht door arcaden in rond-boog, op vierkante pijlers rustend, die ook de eentonigheid der buitenmuren onderbreken door een aangename schaduwvlek.

Zeer wel gelukt is eveneens de schikking der slaapzalen. Deze zijn allen saamgebracht op het 2de verdiep, dat eigenlijk maar één enkele reusachtige zaal uitmaakt in H-vorm, daar zij zich niet enkel boven den klassenvleugel maar ook boven de aula en de bibliotheek uitstrekt.

Het is niet gemakkelijk een doelmatige

schikking te vinden voor het plaatsen van chambretten, als er meer dan één dubbele rij in het midden der zaal vereischt wordt, omdat dan de verlichting en de verluchting der binnengangen veel te wenschen overlaten. In Apeldoorn werd een oprecht praktische en elegante oplossing gevonden (afb. 8). Als ik me niet bedrieg had ook reeds JAN STUYT in Hageveld iets in dien aard toegepast. De geheel ijzeren kap van het gebouw liet toe de ingesloten ruimte tot aan de nok in gebruik te nemen, en de totale hoogte van het dortoorsverdiep is dus bijna 10 M. De vensterstrook, die aan beide zijden de helling van het dak onderbreekt, laat, ten allen tijde, een goede verlichting en een intense luchtcirculatie toe. En zoo werd het mogelijk de chambretten, die ± 2.50 M. hoog zijn, geheel onder de staande vensters te laten plaats vinden, zoodat de binnenkant der buitenmuren geheel beschikbaar blijft, en voor vier puik verlichte en even aangename rijen chambretten al de noodige ruimte voorhanden is.

De groote, 2 M. breede, trappen komen midden in de zalen uit, langs een schacht met glazen overdekking, zoodat de studenten zich onmiddellijk, in alle richtingen tegelijk, naar hun chambretten kunnen begeven.

Chambretten als deze moeten een droom zijn voor een knaap, en ze zijn toch oneindig meer menschelijk dan de geheel blootstaande kazerne-bedden, die in sommige nieuwe gestichten schijnen de voorkeur te krijgen.

Vervaardigd uit beton, inwendig behangen met klaar, afwaschbaar papier, zijn zij voorzien van nette kleerkast, nachttafeltje, stoel en waschbak met loopend water. Aan de wanden hangt een eigen kruisbeeld, tusschen eenige portretten, herinneringen aan de heimat. Men voelt er zich zoo lekker thuis en het beteekent voor een jongen van 15 jaar ook heel wat, zich midden van het communautitsleven toch ergens zijn eigen meester te voelen en iets om hem te zien dat van hem is.

Een paar kamers voor surveillantanten liggen aan de knooppunten; de bewaking is overigens zeer gemakkelijk daar de gangen op de volle lengte doorloopen. Voor mogelijke slaapwandelaars en snorkers is een apart kwartier, met sluitbare deuren voorzien.

Aan de westerszijde van den middenvleugel is, op gelijk peil met de dortoors, de badinrichting gelegen, bestaande uit 40 stortbadcellen, elk met kleederboxe, warm en koud water en radiator, geheel met nette glazuurtegels bekleed; 44 voetbaden staan aan de andere zijde. Op deze manier kan de „reinigingsdienst” zonder bezwaar werken, elken